

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 7721/2021
19.01.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Драгане Маринковић и Иване Рађеновић, чланова већа, у парници тужиоца Основног јавног тужилаштва у Чачку, против тужених АА и ББ, обоје из ..., чији су пуномоћници Петар Ђуровић адвокат из ... и Драган Пашић адвокат из ..., ради одређивања мере заштите од насиља у породици, одлучујући о ревизији тужених изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 215/21 од 01.06.2021. године, у седници одржаној 19.01.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужених изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 215/21 од 01.06.2021. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Чачку П2 бр. 518/19 од 03.02.2021. године, ставом првим изреке одређена је мера заштите од насиља у породици, те је забрањено туженима АА и ББ да на било који начин узнемиравају своју ћерку ВВ из ... и наложено им је да се уздрже од сваког дрског, злонамерног и безобзирног понашања којим угрожавају телесни интегритет, душевно здравље и спокојство ћерке ВВ почев од дана доношења мере. Ставом другим изреке мера заштите од насиља у породици из става првог изреке, одређена је на период од годину дана и може бити продужена све док не престану разлози због којих је одређена. Ставом трећим изреке утврђено је да жалба не задржава извршење пресуде о одређивању мере заштите од насиља у породици. Ставом четвртим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 215/21 од 01.06.2021. године, одбијена је као неоснована жалба тужених и потврђена пресуда Основног суда у Чачку П2 518/19 од 03.02.2021. године. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован захтев тужених за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени су благовремено изјавили ревизију, због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Одлучујући о изјављеној ревизији, у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр.72/11... 18/20), Врховни касациони суд је оценио да ревизија тужених није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а у поступку пред другостепеним судом није дошло до пропуста у примени или до погрешне примене које од одредаба Закона о парничном поступку, па нема ни повреде из члана 374. став 1. ЗПП, на коју се ревизијом указује. Другостепени суд је у образложењу побијане пресуде оценио све жалбене наводе тужених који су били од значаја за правилну одлуку о изјављеној жалби. Осталим наводима ревизије се не указује на друге повреде поступка због којих се она може изјавити применом члана 407. став 1. тачка 2. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, тужени АА и ББ су супружници који живе у породичном домаћинству у ... са својим ћеркама. Најстарија ћерка ВВ рођена ...1999. године, која је завршила средњу школу, дана ...2018. године спаковала је одређене личне ствари и отишла из породичне куће са својим стрицем ГГ и његовом ћерком ДД, под изговором да исту нашминка и да мора да одради одређене фотографије, до његове куће у ..., где је својевољно одлучила и да остане, а да претходно није обавестила родитеље, нити им је саопштила да напушта породицу и да нема намеру да се у исту врати. Истог дана у вечерњим сатима тужени АА испред куће ГГ захтева да ВВ изађе, када га ГГ обавештава да ВВ неће ићи са родитељима и сестрама на планирани пут у ..., а тужена ББ полицији пријављује нестанак ћерке, иако је знала да је својевољно отишла и да се налази у ГГ кући. ВВ и ГГ дана ...2018. године на њену иницијативу одлазе у Црну Гору, након чега тужени пријављују њен нестанак полицији. У средствима информисања појавиле су се информације пласиране од стране тужених, да је ГГ ВВ отео, дрогирао, везао, да жели да је прода у бело робље и да су у инцестној вези, што је ВВ сазнала из новина док је боравила у Црној Гори, када одлучују да се врате у Србију. Тужени АА одлази са пријатељима у Црну Гору да пронађе пунолетну ћерку ВВ, иако је у медијима и полицији пријављено да је нестала. Приликом повратка из Црне Горе у месту ..., ГГ возило у којем се налазила ВВ, зауставио је тужени АА тако што им је препречио пут својим аутомобилом, а затим насилно извукао ВВ из возила и насилно сместио у свој аутомобил. Пошто је ГГ пријавио инцидент полицији у Подгорици, након саслушања учесника тог догађаја и задржавања одређених лица, ВВ и ГГ враћају се у ... од када ВВ и даље живи у ГГ кући. Услед пласираних информација у медијима о отмици ћерке тужених и да јој ГГ не дозвољава да се врати код родитеља, те да постоји инцестна веза између ВВ и ГГ, мештани ... организовали су протест пред ГГ кућом ...2018. године. Решењем Вишег суда у Чачку Гж2 бр. 19/18 од 18.09.2018. године одбијен је предлог Основног јавног тужилаштва Чачак од 12.09.2018. године за продужење хитне мере из члана 17. став 2. Закона о спречавању насиља у породици према туженима и то: мере привремене забране контактирања и приласка ћерки ВВ.

Из извештаја Центра за социјални рад Чачак од 03.10.2018. године, 16.10.2020. године и 25.11.2020. године утврђено је да се ВВ без обзира на протек времена од септембра 2018. године и даље осећа уплашено и угрожено од родитеља, да не жели даљи контакт са њима и сестрама, негирајући било какву везу са ГГ која је другачија од пријатељске и рођачке, да жели мир након дешавања које су изазвали њени родитељи брукајући је преко медија, да се осећа небезбедно и да су је осрамотили, те су предложили да се одреди мера забране узнемиравања и забране приласка на одређеној удаљености.

Код овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су правилно применили материјално право када су одредили меру заштите од насиља у породици и то забрану узнемиравања и сваког даљег дрског, злонамерног и безобзирног понашања.

Према члану 197. Породичног закона, под насиљем у породици подразумева се понашање којим један члан породице угрожава телесни интегритет, душевно здравље и спокојство другог члана породице (став 1.). Насиљем у породици се, између осталог сматра ограничавање слободе кретања или комуницирања са трећим лицима, вређање као и свако друго дрско, безобзирно и злонамерно понашање (став 2. тачка 5. и 6.).

Понашање једног члана породице квалификује се као насиље у породици када је таквог обима и интензитета да нарушава мир и спокојство другог члана породице и проузрокује страх од нарушавања физичког или душевног интегритета, као и од понављања аката насиља. С тим у вези, психичким насиљем сматра се застрашивање, стварање неугодности код жртве и постављање нереално високих очекивања у односу на жртву, посесивно понашање, понижавање жртве, контролисање њеног понашања, омаловажавање, изазивање неоснованог осећаја стида и срама, узнемиравање и малтретирање жртве и друго понашање које има за циљ нарушавање или угрожавање душевног здравља или спокојства жртве. Наведени акти без обзира на то што не представљају физичку манифестацију насиља, довољни су да наруше душевно здравље и спокојство жртве.

Имајући у виду утврђено чињенично стање, да су тужени подношењем пријава и пласирањем информација у средствима јавног информисања узнемирујућих и угрожавајућих за мир, спокојство и психички интегритет њихове пунолетне ћерке ВВ, те покушајем од стране туженог АА да јој ограничи слободу кретања и комуницирања са трећим лицима, испољили дрско и безобзирно понашање које одступа од стандарда нормалног комуницирања чланова породице и опхођења према својој ћерки, код које је изазван осећај страха од родитеља, понижености, омаловажавања, вређања и забринутост за телесни интегритет, правилно је изричена мера заштите од насиља у породици на основу члана 198. ставова 1. и 2. тачке 5. Породичног закона, издавањем забране даљег узнемиравања према врсти и обиму насиља, како би се обезбедили мир и спокојство за одређен временски период.

Неосновано тужени у ревизији указују да у овом случају нема елемената, нити услова за изрицање мера заштите од насиља према њиховој ћерки ВВ. Мере заштите прописане у члану 198. став. 2. Породичног закона изричу се у складу са извршеном врстом насиља и циљем заштите, као санкција за учињену повреду, али и из превентивних разлога ради спречавања будућег узнемиравања и обезбеђења спокојства, безбедност физичког и психичког интегритета жртве и отклањања околности које погодују или подстичу понављање насиља. Код утврђења да код ћерке тужених ВВ и даље доминира осећање страха, понижености и узнемирености, да су односи и даље битно поремећени, то је изрицање мере заштите забране даљег узнемиравања оправдано и сврсисходно, посебно ради спречавања нових инцидентних ситуација између тужених и њихове ћерке који нису у контакту.

Имајући у виду наведено, правилно је становиште нижестепених судова да понашање тужених представљају акте насиља, те да се у циљу престанка овог насиља, као и превеније од ризика да се понове обрасци угрожавајућих понашања према

њиховој ћерки, постиже изреченом мером са сврхом да се спречи даље угрожавање њеног психичког интегритета и заштити њено спокојство.

Сходно наведеном, неосновано се ревизијом указује на погрешну примену материјалног права, будући да свако понашање којим се угрожава телесни интегритет, душевно здравље и спокојство другог члана породице, а посебно којим се ограничава слобода кретања и комуницирања са трећим лицима, представља акт насиља у породици за које је да би било квалификовано као насиље у породици довољан и један акат таквог понашања, у смислу члана 197. Породичног закона.

Супротно наводима ревизије да би такво понашање било квалификовано као насиље у породици није неопходан одређени континуитет, тј. трајност и виšekратност таквог понашања, па стога указивање да се ради о изолованом инциденту и страху родитеља за безбедност ћерке, не утичу на правилну оцену нижестепених судова о извршеном насиљу.

Код таквог стања правилност закључивања нижестепених судова које је поткрепљео утврђеним чињеницама, како у погледу постојања насиља сагласно члану 197. Породичног закона, тако и потребе и сврсисходности изречене мере заштите у циљу правовремене превенције даљих конфликта и спречавања будућег узнемиравања и насиља у смислу члана 198. Породичног закона, па су супротни наводи ревизије туженог неосновани.

Како се осталим наводима ревизије кроз указивање на погрешну примену материјалног права заправо понављају наводи из жалбе који су били предмет правилне оцене другостепеног суда, исти су оцењени као неосновани и без утицаја на другачије одлучивање у овој правној ствари.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд је на основу члана 414. ЗПП, одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Звездана Лутовац, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**